

נפים בפרימה, חוות עכו 05 / דודי שמש

שמש דוד¹, נוי בועז², גרה גבי³
¹לשכת הדרכה עכו davsh@shaham.moag.gov.il ²לשכת הדרכה עכו ³חוות עכו

מבוא ותאור הבעיה

העובדה שהנפים מורכבים בעיקר מסיבים לא בשלים גורמת נזק רב למוצרי הטקסטיל, הסיבים הלא בשלים אינם קולטים די צבע, ובכמות גדולה של נפים הנקודות הבהירות בולטות באריג (קפלן י./הכותנה ואיכות החוטים). כמות הנפים אינה משמשת כמדד לתשלום למגדל, אבל, שיווק כותנה עם רמת נפים נמוכה תסייע לשיווק הכותנה הישראלית.

מטרת הניסוי

בחירת גורמים העשויים להשפיע על כמות הנפים בפרימה.

שיטות וחומרים

הניסוי התבצע בחוות הניסיונות עכו, **הקרקע** כבידה – גרומוסול, **כרב** אבטיח, זן pf15, **זריעה** ביבש והנבטה בתאריך 28/3/05, **השקיה** בטפטוף רעם 2.3 ל/ש', **קטיף** בקטפת לתוך שקים של 2 השורות המרכזיות מתוך 6 שורות בכול חזרה. אורך השורה 10 מ'. ניפוט הדוגמאות לקביעת אחוז הסיבים ולטובת מיון התבצע במנפטה הניסיונית במסמייה בתחילת דצמבר. מיון הדוגמאות התבצע בהרצליה במערכת HVI, במיון ידני לקביעת טיב סיבים, ובמכשיר FCT לקביעת כמות הנפים.

מתכונת הניסוי: דו-גורמי, חלקות מפוצלות ב- 10 חזרות.

גורם א': מועד הקטיף

1. מוקדם – 27/9, שילוך שבועיים לפני הקטיף ב- 55% הלקטים פתוחים.
2. מאוחר – 10/10, שילוך 16 יום לפני הקטיף ב- 78% הלקטים פתוחים.

גורם ב': שילוך

1. פעמיים דרופ אולטרה 60 + 30 סמ"ק/ד'.
2. שילוך יחיד בדרופ אולטרה 60 + קוויק 300 סמ"ק/ד'.

תוצאות

טבלה מס' 1: יבול סיבים ואיכות

הטיפול	יבול סיבים ק"ג / ד'	טיב	עדינות	נפים סיביים מס' / גר' כותן
קטיף מוקדם	189	28	3.75	20
דרופ + קוויק	190	25	3.93	22
קטיף מאוחר	195	25	3.90	24
דרופ + קוויק	196	27	3.87	19

ניתוח סטטיסטי התבצע בתוכנת jump ברמת מובהקות של $p=0.05$. ביבול הסיבים התקבל הבדל מובהק, ללא השפעות גומלין. 196 ק"ג/ד' סיבים בקטיף מאוחר לעומת 190 ק"ג/ד' בקטיף מוקדם. לא נמצאה השפעה על היבול ליישום קוויק. עדינות הסיבים בקטיף מוקדם ללא קוויק נמוכה מאשר בטיפולים האחרים. ההבדל מובהק בניתוח לפי student's t הפחות מחמיר, אך, לא לפי Tukey-Kramer. בכול יתר מדדי האיכות ובמספר הנפים לגר' כותן לא נמצאו הבדלים בין הטיפולים.

בחלקה הסמוכה לניסוי זה נערך ניסוי רב גורמי בקטיף מוקדם בלבד (ראה פירוט הטיפולים בסיכום ניסוי – קיצור עונה בפרימה, חוות עכו 05). בחלקה הסמוכה רמת הנפים גבוהה יותר ונמצאו הבדלים מובהקים בכמות הנפים בין הטיפולים (טבלה מס' 2).

טבלה מס' 2: מספר נפים סיביים (ללא שבר קליפה) בניסוי – קיצור עונה, עכו 05

זן		הטיפול	
Pf15	P008		
48 a	60 a	השקיה רגילה	ללא נינוס
47 a		השקיה מופחתת	
51 a	43 b	השקיה רגילה	נינוס באמצעות קולטר
18 b		השקיה מופחתת	

טבלה מס' 3: מספר נפים לפי זנים בניסוי – קיצור עונה, עכו 05

Pf15	P011	P008	זן
41	28	51	נפים סיביים
51	36	67	נפים כולל שברי קליפה

סיכום / תקציר

בקטיף מאוחר (10/10) נמצאה תוספת של 6 ק"ג/ד' סיבים בלבד לעומת קטיף מוקדם בשבועיים. לא נמצאו הבדלים במספר הנפים בין קטיף מאוחר למוקדם, ובין שילוך בדרופ עם / וללא קוויק. בכול הטיפולים מספר הנפים היה נמוך.

בניסוי נוסף נמצאה השפעה ליישום מעכב הצימוח "קולטר" על הפחתת מספר הנפים בזנים: p008 ובזן pf15.